



Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

26.06.2019

Vår ref:

2019/6453

Deres dato:

13.05.2019

Deres ref:

2000/2019/141/4RLE

Osen kommune
Rådhusveien 13
7740 STEINSDALEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Sæther, 73 19 92 82

Uttalelse - forslag til kommuneplanens arealdel for Osen kommune 2019-2030

Fylkesmannen har mottatt kommuneplanens arealdel 2019-2030 til uttalelse. Under følger innspill til planen på Fylkesmannens ulike fagområder:

Landbruk

Gjeldende arealdel er fra 2015. Rulleringen som nå gjennomføres har hatt hovedfokus på sjøområdene. I planbeskrivelsen (tabell 2) går det fram at det er 46 ledige tomter for framtidig boligbygging og (tabell 4) at det er 175 ledige tomter for fritidsbebyggelse. Det legges ikke opp til nye byggeområder i planforslaget. I følge planbeskrivelsen vil ikke planforslaget føre til nedbygging av fulldyrka og overflatedyrka mark, innmarksbeite eller produktivt skogsareal.

Det er ikke satt av områder for spredt boligbygging i arealplanen. For å kunne ha fleksibilitet i forbindelse med tilrettelegging for boligbygging også i LNF(R)-områder ønsker kommunen at det skal føres en liberal dispensasjonspraksis. Dette er en videreføring av bestemmelsene i gjeldende kommuneplan. Det er foreslått retningslinjer som ivaretar forholdet bl.a. til dyrka og dyrkbar mark.

Videre vil Fylkesmannens vise til at dispensasjon, jfr. plan- og bygningslovens § 19-2, kun kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, ikke blir vesentlig tilsidesatt. Det skal videre legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet.

Siden forrige kommuneplanrullering er jordvernet innskjerpet gjennom Stortingets behandling av nasjonal jordvernstrategi i desember 2015. Et enstemmig Storting vedtok at omdisponering av dyrka jord innen 2020 skulle reduseres fra 6000 daa/år til 4000 daa/år. Det nye jordvern målet er en ambisiøs målsetting som innebærer at jordvernet må vektlegges tungt i alle arealsaker. Det var samtidig en klar forventning om at kommunene ble mer restriktive når det gjaldt bygging av fritidsboliger, boliger og næringsbygg på dyrka og dyrkbar jord. Det skal derfor tunge samfunnsinteresser til for at jordvernet skal måtte vike.

E-postadresse:
fmtlpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.fylkesmannen.no/tl

Org.nr. 974 764 350



Fylkesmannen gir med bakgrunn i dette **faglig råd** om å endre retningslinjer med kriterier for plassering av boliger i LNF(R)-områder til bestemmelser, for på denne måten å sikre jordverninteressene bedre. Vi har ingen øvrige merknader til saken.

Reindrift

Osen kommune kan benyttes til reinbeite gjennom alle årstidene. Det er Fovsen Njaarke sijte (Fosen reinbeitedistrikt), nord-gruppen som har rein i Osen kommune. I vest er det hovedsak vinterbeite og områdene langs øst er svært sentrale for reindriften, i tillegg er det flere flyttveier og trekkleier innenfor kommunens grenser. Fovsen Njaarke sijte er sterkt preget av store utbygginger, blant annet Storheia vindpark.

De fremlagte områdene som er konsekvensutredet berører ikke reindriften i stor grad, men vi vil fremheve at selv om områdene ikke er avsatt til et bestemt årstidsbeite, så betyr ikke det at det ikke brukes. Vi observerer at tidligere hensynssoner er videreført, noe som er positivt.

Når det gjelder scooterløyper for fornøyleseskjøring, står det i planbeskrivelsen at forslag til fremtidig scooterløyper er vist med samferdselslinje «scooterløype for fornøyleseskjøring». Denne klarer ikke vi å lokalisere på vedlagt plankart. Derfor kan vi ikke vurdere konsekvensene av en eventuell scooterløype. Dersom det skal legges til rette for ytterligere snøskuterløyper, må dette skje i henhold til forskrift hjemlet i motorferdselloven og i tett samarbeid og dialog med reindriften.

Klima og miljø

Planen har for det meste tatt hensyn til de innspill klima- og miljøavdelingen kom med til varsel om oppstart. Det gjøres gode vurderinger i konsekvensutredningen. Allikevel ber Fylkesmannen som miljømyndighet om at man til område FT04 setter krav til kartlegging av naturtyper i bestemmelsene slik at man sikrer at dette blir gjort gjennom reguleringsarbeidet. Man vil da kunne se om det er områder som ikke bør arealomdisponeres i videre planlegging.

Fylkesmannen gir **faglig råd** om å vurdere å unnta enkelte områder for taretråling slik at man sikrer viktige økosystemer for bl.a. sjøfugl. Vi anbefaler at man som minimum unntar de områdene som er avsatt som hensynsone natur og hensynsone naturvern.

Vi viser til reindriftavdelingens uttalelse vedrørende scooterløype.

Barn og unge

Ingen merknad.

Helse og omsorg

Bestemmelsen 6.1.7 viser til en hel retningslinje som kan tolkes. I henhold til Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) skal det stilles absolutte krav og det skal brukes konkrete, tallfestede mål og avgrensninger på forhold som ikke går frem av plankartet. Alle tiltak skal planlegges slik at støyforholdene for støyfølsom bebyggelse sikres med tilfredsstillende støyforhold innendørs og utendørs i henhold til T-1442/2016, tabell 3.



Fylkesmannen vil gi **faglig råd** om at som et minimum bør bestemmelsen henvise til veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), tabell 3.

Samfunnssikkerhet

Risiko- og sårbarhetsanalyse

På overordnet plannivå har planmyndigheten god mulighet til å se farer og behov for sikringstiltak i et helhetlig perspektiv. Videre er det viktig å avklare hensynet til samfunnssikkerhet tidlig i planprosessen for å hindre videre ressurskrevende planlegging som likevel ikke lar seg realisere. Plan- og bygningsloven § 4-3 sier at ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. § 3-1 h) påpeker videre at planer skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv. KMDs «Rundskriv H-5/18, Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling» påpeker at hensynet til samfunnssikkerhet skal være førende for arbeidet med kommuneplanens arealdel og viser hvordan hensynet til samfunnssikkerhet kan ivaretas i slike planer.

I denne kommuneplanen er det utført en enkel ROS-analyse samt at samfunnssikkerhet er vurdert kort i KU. ROS-analysen tar for seg en rekke problemstillinger som kan være relevante for planområdet. Fylkesmannen som samfunnssikkerhetsmyndighet vil imidlertid påpeke at noe av kunnskapsgrunnlaget som legges til grunn i analysen er utdatert. Dette gjelder for eksempel DSBs veileder på havnivåstigning (Havnivåstigning og stormflo) som ble oppdatert i 2016. Kommunen må i planen se til denne veilederen i vurdering av havnivåstigning.

Iht ny veileder på havnivåstigning må det tas hensyn til framtidig havnivåstigning i arealplanlegging som omfatter kystnære områder. Havnivåstigning bør belyses i alle delene av planprosessen, på tilsvarende måte som andre temaer som skal vurderes planmessig. Vurderinger i KPA skal identifisere potensiell fare for skade som følge av havnivåstigning, stormflonivå og evt. bølgepåvirkning. Kommunen har ansvaret for å utrede farene og påse at planer for utbygging tilfredsstiller sikkerhetskravene i plan- og bygningsloven og TEK17. Der det avdekkes spesielt utsatte områder, kan kommunen markere området som hensynssone og knytte bestemmelser til sonen, jf. pbl § 11-8 eller vedta generelle bestemmelser, jf. pbl § 11-9. Veilederen inkluderer kommunespesifikke tall som skal legges til grunn ved planlegging og tar utgangspunkt i krav i TEK17.

I samlet konsekvensutredning for KPA Osen kommune slås følgende fast: «Med en stor andel av bebyggelsen lokalisert langs sjøen kan muligheten for havstigning gi en stor klimatisk utfordring i framtida. Kommunens topografi vil også innebære framtidige utfordringer dersom mer ekstremvær fører til snøskred, steinskred eller jordskred.» ROS-analysen påpeker at som følge av ekstremvær kan det oppstå oversvømmelser, stormflo og ras (snøras og jordras). Veier, bygninger, kaianlegg, båthavner og andre installasjoner kan bli satt under vann, bli tatt av ras eller selv rase ut. ROS-analysen viser videre til at en rekke områder i kommunen kan bli berørt av havnivåstigning og stormflo.

I oppstart til planarbeidet påpekte Fylkesmannen som samfunnssikkerhetsmyndighet at det er viktig å benytte de verktøyene som er relevante i plan- og bygningsloven for å sikre at hensyn til samfunnssikkerhet blir ivaretatt. I planen foreslås det imidlertid ingen tiltak for å redusere risikoen for blant annet havnivåstigning og stormflo, og vi finner ikke krav om minimum kotehøyde for ny bebyggelse i planbestemmelsene. Dette bør tas inn, iht tall i DSBs veileder, for å sikre at klimaendringer er tilstrekkelig ivaretatt i planleggingen. Vi viser samtidig til uttalelse fra NVE ang



håndtering av havnivåstigning, flom og skred i planarbeidet og forutsetter at deres anbefalinger tas til etterretning i videre arbeid med planen.

*Ut fra dette vurderer Fylkesmannen at planen har en mangelfull oppfølging av områder med risiko og sårbarhet beskrevet i ROS-analysen og det fremmes **innsigelse** til planen inntil samfunnssikkerhet og beredskap er tilstrekkelig ivaretatt i planarbeidet iht krav i plan- og bygningsloven § 4-3.*

Klimatilpasning

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (SPR) sier at hensynet til klimatilpasning skal vektlegges i planlegging. Retningslinjene påpeker at når konsekvensene av klimaendringene vurderes, skal høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn. Dette er nærmere forklart i veiledere og i de fylkesvise klimaprofilene som er utarbeidet.

Vi gjør samtidig oppmerksom på at som følge av klimaendringer må det gjøres en vurdering av om gjeldende reguleringsplaner bør endres eller oppheves, iht nevnte SPR. Planretningslinjene sier videre at «Kommuneplanens arealdel må brukes aktivt for å oppnå en samlet arealdisponering som ivaretar hensynet til et klima i endring». Fylkesmannen som samfunnssikkerhetsmyndighet mener her, på linje med uttalelsen til NVE, at planen i større grad bør se helhetlig på temaet klimaendringer- og klimatilpasning for å sikre at Osen kommune ivaretar dette hensynet på en god måte.

Fylkesmannens konklusjon

Det fremmes følgende innsigelse til reguleringsplanen:

1. Fylkesmannen vurderer at planen har en mangelfull oppfølging av områder med risiko og sårbarhet beskrevet i ROS-analysen og det fremmes innsigelse til planen inntil samfunnssikkerhet og beredskap er tilstrekkelig ivaretatt i planarbeidet iht krav i plan- og bygningsloven § 4-3.

Det fremmes følgende faglige råd til reguleringsplanen:

1. Med bakgrunn i det innskjerpede jordvernet anbefales det å endre retningslinjene med kriterier for plassering av boliger i LNF(R)-områder til bestemmelser, for på denne måten å sikre jordverninteressene bedre.
2. Som et minimum bør bestemmelsen 6.1.7 Støy, henviser til veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), tabell 3.
3. Kommunen bør vurdere å unnta enkelte områder for taretråling slik at man sikrer viktige økosystemer for bl.a. sjøfugl. Vi anbefaler at man som minimum unntar de områdene som er avsatt som hensynsone natur og hensynsone naturvern.



Med hilsen

Frank Jenssen
fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
seksjonsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere:

Klima og miljø: Thomas Aarskog – 74 16 80 75

Landbruk: Aino Holst Oksdøl – 74 16 82 00

Samfunnssikkerhet: Kaja Kristensen – 73 19 91 69

Oppvekst og velferd: Knut Olav Dypvik – 74 16 83 74

Helse og omsorg: Ann Marit Kristiansen – 74 16 82 14

Reindrift: Risten-Marja Inga – 74 13 80 53

Kopi til:

Trøndelag fylkeskommune Fylkets hus, Postboks 2560 7735 STEINKJER